

Planowane badania dotyczą semantyki wyrażeń jednostkowych, tj. nazw własnych, wyrażeń okazjonalnych i deskrypcji określonych. Celem projektu jest sformułowanie teorii wyrażeń jednostkowych, która obejmuje wszystkie systematyczne użycia tych wyrażeń. Dotychczasowe ujęcia skupiały się albo jedynie na ich najbardziej typowych użyciach, albo dodatkowo na przypadkowej selekcji użyć nietypowych. Przykładem nietypowego, ale dalej bardzo systematycznego użycia wyrażeń okazjonalnych jest użycie zaimka osobowego do odniesienia się do osoby przedstawionej na zdjęciu, przy równoczesnym wskazaniu zdjęcia (“(Ona) wygląda na szczęśliwą”). W obecnym projekcie wszystkie systematyczne użycia wyrażeń okazjonalnych i deskrypcji określonych zostaną zbadane i rozważona zostanie ich polisemiczna interpretacja. Część dotycząca nazw własnych oparta zostanie na badaniach wstępnych, których wyniki zostaną ponownie rozważone w szerszym kontekście wszystkich systematycznych użyć wyrażeń jednostkowych.

Projekt można podsumować za pomocą następujących pytań badawczych:

P1: Jak poprawnie scharakteryzować i pogrupować różne typy systematycznych użyć wyrażeń okazjonalnych?

P2: Jak poprawnie scharakteryzować i pogrupować różne typy systematycznych użyć deskrypcji określonych?

P3: Czy typologia systematycznych typów użyć nazw własnych zaproponowana w badaniach wstępnych wymaga zmiany w kontekście systematycznych użyć innych wyrażeń jednostkowych?

P4: Czy wyrażenia okazjonalne mają cechy charakterystyczne dla polisemii systematycznej?

P5: Czy deskrypcje określone mają cechy charakterystyczne dla polisemii systematycznej?

P6: Jak ująć teoretycznie wszystkie systematyczne użycia wyrażeń okazjonalnych?

P7: Jak ująć teoretycznie wszystkie systematyczne użycia deskrypcji określonych?

P8: Czy zastane koncepcje systematycznej polisemii (zarówno semantyczne, jak i pragmatyczne) są adekwatnym narzędziem dla zinterpretowania wszystkich systematycznych użyć wyrażeń jednostkowych?

P9: Czy możliwe jest zastosowanie uogólnionej koncepcji polisemii zaproponowanej w badaniach wstępnych dla analizy systematycznych użyć nazw własnych do analizy systematycznych użyć wyrażeń okazjonalnych i deskrypcji określonych i czy taka interpretacja będzie pomocna dla analizy tych wyrażeń?

P10: Czy uogólniona koncepcja polisemii może stanowić jednorodną semantykę dla wyrażeń jednostkowych?

Język naturalny jest jednym z podstawowych narzędzi poznawczych człowieka. Badanie wyrażeń jednostkowych - poprzez to, że wiążą wyrażenia języka z obiektami w świecie i z obiektami w naszym umyśle - w sposób bezpośredni przyczynia się do lepszego zrozumienia procesów poznawczych. Wyrażenia jednostkowe (za wyjątkiem deskrypcji określonych) są zazwyczaj rozważane jedynie pod kątem ich roli referencyjnej. Rozpoznanie ich użyć nie-referencyjnych i ich różnorodnego wkładu do wyrażanych treści - zarówno jednostkowego jak i ogólnego wkładu - może pozwolić na lepsze zrozumienie procesów poznawczych związanych z nieopisowym rozumieniem świata i z połączeniami pomiędzy opisowymi i nieopisowymi aspektami poznania.